

"ژنگه لیک له شیوهی سیگۆشهی بهرمۆدا"

له یادی ههشتی مارس / رۆژی جیهانیی ژنان

مه رجه له دهستیپیکه وه یه که مین پرسیار و گومان ئه وه بیته که ئه ری به راست بۆچی له کوردستان و بگره له ولاتی رۆژه لاتی ناوین ژنان و کچان ده بن به قوربانیکه لیکه دهسته جهمعی که تیایدا شانشین پیاوان و نیره وزه کان وه ک بکوژی خوینخۆر دهرده که ون، که ئه وانیش بۆ خۆیان بیجگه له قوربانی هیچی دیکه نین، که چی ده بن به جه لاد و بکوژی کچان و ژنان ؟ به واتا نیرینه کانیش قوربانی دهستی نه ریتیکه نیرسالارین که کولتووریکه به رهه م هیناوه هه ق و ره وایه تی ده دات به نیرینه کانی بنه ماله و خیل و هۆز و تیره تایه فه که باوکه کان و براکان و کورگه ل به ئاسانی ببن به قه سابی خوینخۆر و بکوژی ژنان و خوشکان و کچه کانیا، که دیاره وه ک جوامیر و پاله وان و لابردنی په له و هه له و عه یب و عار دینه به رچاوان، به تایه تی که سه دای گۆبه نده که ده گاته نیو توپی کۆمه یلایه تی که تیایدا به هه زاره ها ده ستخۆشی له تۆله سیننه کان ده که ن، به ناوی کرپینه وهی نامووس و ئابرووی تکاوی خانه واده و خیزانه کان، ترسناکی ئه و شاباش و هاندانه ی بکوژه کان وا ده که ویتته وه که گوايه غیره تی نیرانه ی بکوژه کان مه رجه به خوینرشتن کۆتای بیت به و نیازهی که ناو و ئابرووی خۆیان بکرنه وه .

مه ترسی هه ره گه ره ئه وه یه که پیاوانی بریاربه ده ست فیلیکی کوشنده یان دۆزیوه ته وه که کورانی نه بالق و میرمندال خیزان و بنه ماله هانده دن که کچان و ژنه کان بکوژن، که ئه وه ش وا ده کات کورپیزگه و لاوه کان چه زیان به وه بیت که ئه گه رچی گرگن و که مبوود و سایکۆپات و شکستخواردوو بوون ده نیو مه یدانی به ره برینی ژیان و زینده گی و سیاسه ت و ئابووری و کۆمه لایه تی، به واتا بۆ ئه وانیه ده رده دار ده بیت به شایلۆغان و ئاهه نگیک که ناوی خۆیان له سه ر زاری هه زاران که س ببیستیتته وه که به کونفه ی کون بوونه ته پاله وان و تۆله سین و کرپینه وهی شه ره فی له که دارکراو، دیویکی ئه م دۆخه ی که گه وه ره کان تیایدا گه مه یه کی چه په ل ده که ن

لهوه دا چر ده بېته وه که له باری ياساييه وه کورپه لاو و کورژيگه نه بالقه کان که ته مه نيان نه گه يشتوته هه ژده سالی و هيشتا نهوجه وانن، ئه مه يان وايکردووه که نه که ونه بهر سزا و زيندانيکردنی دريژخايه ن، بگره زور جارن بکوژه ته مه نداره کانيش به پالپشتی که سانی دهسته لاتدار و دهسترؤيشتوو دوور ده بن له سزا و دادگاييکردن، يان به دزييه وه مؤله تيان پيډه دن که جاروبار بکوژه کان ژيانی ئاسايی خويان دهست پيښکه نوه له تهک خانه واده ی خويان، يانژی بهر به خشيني فه رمی و ياسايی ده که ون به بيانووی ئه وه ی که نه خووشی دهروونيان هه بووه!

به رای من ئه وه يان ساده کردنه وه ی خودی تراژيدیا و درامای ئه و کوشتارگايه يه که به ته نها و بزانيں براکان و باوکان و کورگه لی خانه واده و بنه مالله کانن که خوشکان و دايکان و کچه کانی خويان ده کوژن.. نه خيړ و هه رگيز، گه ر قوولتر بروانين و له باری سايکولؤژييه وه ليی بکولئينه وه روللی کووی جقات و ياسا و رييسای زورينه ی خه لکی ئيمه يه که من ناوی ده نييم "سوپه ر ئيگو" که هاوشانه به "منی بالآ" که هاوشانه به "ويژدانی دهسته جهمعی" زورينه ی خه لکانی سووننه تی و کونه په رست و مه زهه بزه ده، که له راستيدا ئه وپه ری بيويژدانييه، به تاييه تی ده نيو کومه لگايه کی داخراو و و نامووسپه رست و توله سيں، که ده کریت ناوی بنيين کوگيري و برپاری دهسته جهمعی ئه نجوومه نی بالای جقات، که له ئاکامدا هه ستيکی و مان بداتی که مادامه کی زورينه پالپشتی توله و خوینرشتنه که ده که ن، که واته ره وایه ئه و قه سابخانه و کوشتارگای ژنان و کچانی سنووربه زيں به رده وام بیت له ژيړ "کوودی خاموشی و فه راموشی" هه ر هه مووان، که به جوړيک کوشنده و به هيژه که زورينه ی ژنانی خانه واده کان و تيره و هوژ و خييله کان هاوسوژی کوشتن و برينه که بن، گه ر و نه که ن ده که ونه ژيړ ليپرسينه وه و سزا و گومان که ئیدی و ده که ويته وه که ئه گه ر دايکه کان و سه ره ژنه کان ئابروودار بوونايه، کچه کانيان ئابرووبه ره نه ده بوون، کوردگه ل واته نی: دايکه ببينه و دوته بخوازه!

ده گه ينه سه ر ئه و راستی و هه قيقه ته ی که مه رجه له خو مان رابميين که ئه و دوژه خه هه لایساوه ی که ژنه کان و پياوه کان تيیکه وتوون، چ پيگه و پايه کی له رزوکه که بونياد و هه يکه لی کومه لایه تی به له قولوقی له سه ر وه ستاوه، له دونيايه کدا که

خودی مالھکانیش بۆ کچان و ژنان زیندان بن.. نهک هیلانہی ئارامی و خوښبہختی،
 ئەوہی کہ جیگای سہرنجہ لہ دیرزہمانہوہ تا ہہنووکہ وینہی ژنان و کچان بۆتہ
 کانگای ترس و توقین و فۆبیای و ژمارہیہکی زۆر لہ پیاوان و کورگہل کہ لہ
 مندالییہوہ وا پەرورده دەکرین کہ ببن بہ "میسۆجینیستک" کہ بۆ ہہمیشہ گومانکار
 و رقئہستوور بن بہرامبەر بہ رہگہزی مینہ، کہ دوا جار خودی ژنان و کچان و ہک
 سیگۆشہی "پیرمۆدا / بہرمۆدا" و ہرگریت کہ گیزہلووکہیہکی ترسناکی ناو
 ئوقیانووسی ئەتلہنتیک / ئەتلہسی "ہ کہ گواہیہ دہریالووشہ و پاپۆر و گہمی و
 بہلہمہکان قووت دەدات و بہ سہرنیشینہکانہوہ دہنیو ئەو ئوقیانووسہ بزر و ون دہبن
 و نادۆزرینہوہ، ھاوکات ئەم 'سیگۆشہی بیرمۆدا'یہ ناوی لینراوہ "سیگۆشہی شہیتان"،
 لہوہش کوشندہتر ئەوہیہ کہ فرۆکەکانیش بۆ ناو خودی گیزہلووکہ دہریالووشہکہ لہ
 ناو خویدا وندہکات، و ہک ئەوہی ہیزیکی موگناتیس ئاسای ہہبیت، بہ واتا وینہی
 زال ئەوہیہ ناوگہلی کچان و ژنان، یانزی زئی و گیان و دۆلانی بشوبہیت بہ "سیگۆشہی
 بہرمۆدا"، بہتایبہتی لہ لای پیاوانی سوونہتی و کۆنہپاریز و نہریتپہرست و
 مہرگدۆست کہ بہ ملیونہہایہ و تا بیت ژمارہیان پتر دہبیت دہنیو جوگرافیای
 "رہشہلآتی ناوہراست.. بہ ہی ئیمہشہوہ!"

"نووسینی: شیرۆی پلکہ زاری"

پہراویز: "سیگۆشہی بہرمۆدا" نہینییہکہ لہ نہینییہ نادیارہکانی سروشت کہ سہدہہا
 سالہ خەلک سہری سوپماوہ لی، کہ تا ئیستاش یہکیکہ لہ سہرسوورہینہرہکانی نیو
 سروشت کہ لہ گوڤار و رۆژنامہ و تیلیقیزیۆن باسی لیوہ دہکریت. سیگۆشہی بہرمۆدا
 بہشیکہ لہ زہریای ئەتلہسی کہ بہ ہہزارہا کہشتی و فرۆکەیی تیڈا بزر بووہ بہبی
 ئەوہی ہیچ شتیک بہجیبہیلن لہ دواي خویانہوہ، ہہتا ئیستاکہش کہس نہیتوانیوہ
 بہ تہواوہتی ہۆی بزبوونی ئەو شتانہ بزانیٹ دہنیو ئەو گیزہلووکہ دہریالووشہ.
 کاتیک کہ باسی 'سیگۆشہی بہرمۆدا' دہکریٹ و ہک ئەوہ وایہ کہ باسی چیرۆکیکی
 خہیالی بکہین، بہلام جیاوازییہکہی ئەوہیہ کہ 'سیگۆشہی بہرمۆدا' راستییہکہ و
 شتیکی راستہقینہییہ کہ چہندہہا جار گویمان لیبووہ کہ لیڤرہ و لہویندہری باسی

لېږه ده کړيټ، که به گوره ترين سه مه ره و ئالانگاري ئهم سه رده مه داده نريټ که ږوو به ږووي مرؤف بوو بټته وه!

شويټي جوگرافيي "سيگوشه ي به رمؤدا" ده که ويټه ږوژئاوای 'زه رايی ئه تلانتيک' له باشووري ويلايه تي فلؤريدا / ئه مريکا که هر له خويه وه ئه و گيژه لووکه يه شيوه يه کی سيگوشه يي و ه رده گريټ. 'سيگوشه ي به رمؤدا' له سالي "۱۹۵۴/ زاييني" دؤز رايه وه کاتيک که چه ند فرؤکه يه ک ده نيؤ ئه و گيژه لووکه ده ريالووشه يه تييدا ون و بزر بوون، که به سه ريديا فريون و ديار نه مان، هه نديک له خه لکی پيي ده لټين: دوورگه کاني شه يتان.. يا خود سيگوشه ي شه يتان.